

YHDENNETTY MERIPOLITIikka

Yhdennetty meripolitiikka on kokonaisvaltainen lähestymistapa kaikkiin mereen liittyviin unionin politiikkoihin. Se perustuu ajatukseen, että koordinoimalla politiikkojaan unioni voi saada meristä ja valtameristä suuremman hyödyn huomattavasti vähäisemmin ympäristövaikutuksin. Siksi yhdennetty meripolitiikka käsittää niinkin monipuolisia aloja kuin kalastus ja vesiviljely, merenkulku ja merisatamat, meriympäristö, merten tutkimus, merellä tapahtuva energiantuotanto, laivanrakennus ja mereen liittyvät teollisuudenalat, merivalvonta, meri- ja rannikkomatkailu, työllisyys, rannikkoalueiden kehitys ja ulkosuhteet meriasioissa.

OIKEUSPERUSTA

Meripolitiikasta Brysselissä 14. joulukuuta 2007 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11. joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta

Yhteinen kalastuspolitiikka (YKP) olisi edellä olevan asetuksen mukaisesti pantava täytäntöön tavalla, joka on johdonmukainen unionin muiden toimintapolitiikkojen ja erityisesti meripolitiikan kanssa (johdanto-osan 17 kappale). Asetuksen 34 artiklan 1 kohdan e alakohdassa edellytetään, että komissio laatii suuntaviivat vesiviljelytoiminnan liittämiseksi meri-, rannikko- ja sisämaa-alueiden suunnitteluun.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 508/2014, annettu 15. toukokuuta 2014, Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta

VAIHEET

- Maaliskuu 2005: komissio esitti unionin yhdennetystä meripolitiikasta tiedonannon, jossa asetettiin unionin tulevaa meripolitiikkaa koskevan vihreän kirjan tavoitteet.
- Lokakuu 2007: komissio esitti sinisenä kirjana tunnetun ehdotuksen unionin yhdennetystä meripolitiikasta ([COM\(2007\)0575](#)) ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman ([SEC\(2007\)1278](#)).
- Joulukuu 2007: Eurooppa-neuvosto piti yhdennettyä meripolitiikkaa tervetulleena ja kehotti komissiota raportoimaan saavutetusta edistyksestä vuoden 2009 loppuun mennessä.

- Syyskuu 2010: komissio esitti ehdotuksen asetukseksi yhdenntyn meripolitiikan edelleenkehittämistä koskevasta tukiohjelmasta kaudelle 2011–2013 ([COM\(2010\)0494](#)).
- Joulukuu 2011: parlamentti ja neuvosto hyväksyivät edellä mainitun asetuksen, joka muodostaa yhdenntettyä meripolitiikkaa koskevan nykyisen oikeusperustan.
- 8. lokakuuta 2012: meripolitiikasta vastaavat jäsenvaltioiden ministerit ja komissio hyväksyivät meri- ja merenkulkualan kasvua ja työllisyyttä tukevan toimintaohjelman.

TAVOITTEET

Yhdenntetty meripolitiikka on kehys, joka helpottaa erilaisten ja toisinaan ristiriitaisten mereen liittyvien toimintojen kehittämistä, jotta

- maksimoidaan valtamerten ja merten kestävä käyttö meri- ja rannikkoalueiden kasvun mahdollistamiseksi siten, että
 - merenkulun alalla parannetaan meriliikenteen tehokkuutta unionissa ja varmistetaan sen pitkän aikavälin kilpailukyky perustamalla esteetön eurooppalainen meriliikennealue sekä laaditaan meriliikennestrategia kaudelle 2008–2018
 - merisatamien alalla annetaan suuntaviivat satamille merkityksellisen ympäristölainsäädännön soveltamisesta ja ehdotetaan uutta satamapolitiikkaa
 - laivanrakennuksen alalla edistetään teknologista innovointia ja merialan monialaisten klustereiden eurooppalaista verkostoa
 - merialan työpaikkojen alalla tehostetaan ammattipätevyyttä parempien uramahdollisuuksien tarjoamiseksi
 - ympäristön alalla vähennetään ilmastonmuutoksen vaikutusta ja sopeudutaan siihen rannikkoalueilla sekä vähennetään laivoista peräisin olevia saasteita ja kasvihuonekaasupäästöjä
 - kalastuksenhoidon alalla tehdään loppu saaliiden poisheittämisestä, tuhoavista kalastuskäytännöistä (kuten pohjatroolikalastus herkillä alueilla) sekä laittomasta, ilmoittamattomasta ja sääntelemättömästä kalastuksesta ja edistetään ympäristön kannalta turvallista vesiviljelyä
- perustetaan meripolitiikan osaamis- ja innovaatiokanta käyttäen apuna
 - kattavaa eurooppalaista merentutkimusstrategiaa (meristrategiadirektiivi 2008/56/EY); tutkimuksen seitsemäs puiteohjelma on myötävaikuttanut sen toteuttamiseen meriasioita koskevaa yhdenntettyä lähestymistapaa varten tehdyn tutkimuksen tuottamien innovointien kautta (2007–2013)
 - yhteisiä monialaisia ehdotuspyyntöjä ja innovointimahdollisuuksia sinisessä taloudessa Horisontti 2020 -ohjelman eli tutkimuksen ja teknologian kehittämisen puiteohjelman (2014–2020) yhteydessä

- tukea tutkimukseen, joka koskee ilmastonmuutosta ja sen vaikutusta mereen liittyviin toimintoihin, ympäristöön, rannikkoalueisiin ja saariin
- eurooppalaista meritiedekumppanuutta, jonka tavoitteena on keskitetty vuoropuhelu tiedeyhteisön, elinkeinoelämän ja poliittisten päättäjien välillä
- parannetaan rannikkoalueiden elämänlaatua
 - edistämällä rannikko- ja merimatkailua
 - perustamalla tietokanta merihankkeille ja rannikkoalueille saatavana olevasta unionin rahoituksesta
 - laatimalla suuronnettomuuksien ennaltaehkäisyä koskeva unionin strategia
 - kehittämällä syrjäisimpien alueiden ja saarten mereen liittyviä mahdollisuuksia
- edistetään unionin johtavaa asemaa kansainvälisissä meriasioissa
 - edistämällä unionin laajentumis- ja naapuruuspolitiikkojen ja pohjoisen ulottuvuuden puitteissa tapahtuvaa yhteistyötä ja laajentamalla sitä meripolitiikkaan liittyviin asioihin ja yhteisten merten hallintaan
 - kehittämällä unionin meripolitiikkaa käymällä rakenteellista vuoropuhelua tärkeimpien kumppanien kanssa
- lisätään unionin merialan näkyvyyttä
 - käynnistämällä Euroopan merikartasto -internetsovellus keinona korostaa yhteistä merellistä perintöämme
 - viettämällä vuotuista Euroopan meripäivää 20. toukokuuta.
- perustetaan meriasioita koskevia sisäisiä koordinoitirakenteita ja määritetään rannikkoalueiden vastuuta ja toimivaltoja.

TAVOITTEET

Tiettyjä meripolitiikan toimintasuunnitelman mukaisia erityistoimia on käynnistetty, ja niitä ovat muun muassa

- aiheesta ”Eurooppalainen strategia merien ja merenkulkualan tutkimusta varten” annettu komission tiedonanto ([COM\(2008\)0534](#)), jossa ehdotetaan konkreettisia toimenpiteitä ja mekanismeja merentutkimuksen parantamiseksi
- merituulivoimasta annettu komission tiedonanto ([COM\(2008\)0768](#)), jossa kartoitetaan haasteet, joihin on tartuttava unionin merituulivoiman mahdollisuuksien hyödyntämiseksi, ja korostetaan parempien teollisten ja teknologisten ratkaisujen tarvetta, tuulipuistojen ympäristövaikutusta koskevaan realistiseen arviointiin perustuvan unionin ympäristölainsäädännön soveltamista, tehon ja kysynnän tasapainottamiseen kykeneviä parannettuja sähköverkkoja sekä sähköä siirtämistä kulutuskeskuksiin

- EU:n meriliikennepolitiikasta annettu komission tiedonanto, johon sisältyvät strategiset tavoitteet ja suositukset turvallisen, varman ja tehokkaan merenkulun edistämiseksi ([COM\(2009\)0008](#)), sekä tiedonanto ja toimintasuunnitelma esteettömän eurooppalaisen meriliikennealueen luomiseksi ([COM\(2009\)0010](#)) ja niihin liittyvä ehdotus direktiiviksi yhteisön jäsenvaltioiden satamiin saapuvia tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ([COM\(2009\)0011](#)); kaikkien näiden ehdotusten perimmäisenä tavoitteena on vähentää byrokratiaa ja helpottaa merenkulkua unionin satamien välillä
- strategiasta Itämeren aluetta varten annettu komission tiedonanto ([COM\(2009\)0248](#)); kyseessä on ensimmäinen suuralueen tasolla laadittu kattava strategia ja ensimmäinen askel kohti yhdenmetytyn meripolitiikan alueellista täytäntöönpanoa, ja siihen sisältyy 80 lippulaivahanketta; komissio on koordinoitunut toimiaan täysin strategian mukaisesti ja hyväksynyt Itämeren aluetta koskevan kestävän sinisen kasvun ohjelman (SWD(2014)0167), joka perustuu innovointia ja kestävyuden lisäämistä koskevaan johdonmukaiseen lähestymistapaan
- aiheesta ”Kohti yhdenmetytyn meripolitiikkaa hallintotapojen parantamiseksi Välimerellä” annettu komission tiedonanto ([COM\(2009\)0466](#)), jonka tarkoituksena on täydentää EU:n tukemia alakohtaisia toimia Välimeren alueella
- yhdenmetytyn meripolitiikan kansainvälisen ulottuvuuden kehittämisestä annettu komission tiedonanto ([COM\(2009\)0536](#)), jolla täydennetään aikaisempia alueellisia aloitteita tarkastelemalla, kuinka yhdenmetytyn meripolitiikkaa olisi laajennettava kansainvälisille areenoille, ja jossa ehdotetaan unionin kehyksen luomista meriasioita koskevaa maailmanlaajuista lähestymistapaa varten, millä lisätään unionin roolia kansainvälisellä foorumilla
- aiheesta ”Meriosaaminen 2020” annettu komission tiedonanto ([COM\(2010\)0461](#)), jonka tarkoituksena on parantaa Euroopan meriä ja valtameriä koskevan tieteellisen tiedon käyttöä soveltamalla koordinoitua lähestymistapaa tietojen keruuseen ja kokoamiseen
- Mustaamerta koskeva EU:n strategia^[1], jonka mukaisesti perustetaan rauhan, demokratian, vaurauden ja vakauden alue ja taataan EU:n energiavarmuus
- aiheesta ”Meristrategian laadinta Atlantin valtameren alueelle” annettu komission tiedonanto ([COM\(2011\)0782](#)), jolla pyritään edistämään työpaikkojen ja kasvun luomista Atlantin valtameren alueella tehostamalla sen mereen liittyvää potentiaalia; Atlantti-foorumissa määriteltiin ensisijaisia toimia 13. toukokuuta 2013 hyväksytytyn toimintaohjelman avulla ja hyväksyttiin EU:n rakennerahoituksen strateginen käyttö meritalouden kasvun tukemiseksi kaudella 2014–2020
- aiheesta ”Sininen kasvu” annettu komission tiedonanto ([COM\(2012\)0494](#)), jossa käynnistetään jäsenvaltioiden, alueiden ja kaikkien asianosaisten sidosryhmien kanssa yhteinen aloite sinisen talouden potentiaalain vapauttamiseksi

[1]EUVL C 136 E, 11.5.2012, s. 81.

- Euroopan rajavalvontajärjestelmän (Eurosur) perustamisesta annettu asetus (EU) N:o 1052/2013, jonka tavoitteena on selvittää, ehkäistä ja torjua rajat ylittäviä rikoksia ja varmistaa maahanmuuttajien hengen suojele
- merten aluesuunnittelun puitteista annettu direktiivi 2014/8/EU, jolla edistetään meritalouksien kestävää kasvua ja meren luonnonvarojen käyttöä ja varmistetaan, että asianmukainen suunnittelu on kaikkien mereen perustuvien toimintojen ydin, jotta mahdollistetaan suurempi synergia mereen liittyvien eri toimintojen välillä
- yhteisestä merialan tietojenvaihtoympäristöstä annettu komission tiedonanto (COM(2014)0451), jolla pyritään parantamaan merivalvonnan tehokkuutta ja kustannustehokkuutta mahdollistamalla asianmukainen, turvallinen ja tehokas tietojenvaihto alojen välillä ja rajojen yli kaikkialla EU:ssa; näihin sisältyvät rannikkovartiostot, liikenteenvalvontaviranomaiset, ympäristöviranomaiset, pilaantumisen ennaltaehkäisystä vastaavat viranomaiset, kalastuksenvalvontaviranomaiset, rajavalvontaviranomaiset, veroviranomaiset, yleiset lainvalvontaviranomaiset ja merivoimat
- arktista aluetta koskevasta Euroopan unionin yhdennetystä politiikasta annettu yhteinen tiedonanto (JOIN(2016)0021), jossa keskitytään kansainvälisen yhteistyön edistämiseen ilmastonmuutoksen vaikutuksiin reagoitaessa sekä kestäväen kehityksen edistämiseen ja tukemiseen erityisesti Eurooppaan kuuluvalla arktisella alueella
- Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskeva unionin strategia (COM(2014)0357), johon sisältyvät kokonaisvaltaisen makroaluestrategian puitteet ja toimintasuunnitelma, jolla vastataan meritalouden haasteisiin ja mahdollisuuksiin osallistuvien maiden välisen yhteistyön avulla.

EUROOPAN PARLAMENTIN ROOLI

Monia politiikanaloja yhdistävä yhdennetty lähestymistapa loi uuden poliittisen perustan. Meripolitiikkaan liittyviä kysymyksiä käsittelee parlamentissa edelleen useampi valiokunta, kun taas komissiossa meri- ja kalastusasioiden pääosasto on organisoitu varmistamaan aihekohtainen koordinointi entistä paremmin. Neuvostossa yhdennetyssä meripolitiikassa toimivalta on yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostolla. Parlamentti otti kuitenkin ensiaskeleen kohti parempaa synergiaa perustamalla meriä, jokia, saaria ja rannikkoalueita käsittelevän laajennetun työryhmän, jonka puheenjohtajana toimii Gesine Meissner (ALDE). Siihen kuuluu yli 80 parlamentin jäsentä kuudesta eri poliittisesta ryhmästä ja 19 jäsenvaltiosta, joten ryhmä toimii horisontaalisesti ja yli puoluerajojen.

Parlamentin työryhmään, joka laati mietinnön yhdennettyä meripolitiikkaa koskevasta vihreästä kirjasta, osallistuivat liikenne- ja matkailuvaliokunnan lisäksi ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta ja kalatalousvaliokunta (kaksi viimeksi mainittua antamalla lausunnon valiokuntien yhteistyömenettelyssä) sekä teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunta ja aluekehitysvaliokunta (antamalla lausunnon). Parlamentin 12. heinäkuuta 2007 antamassa ensimmäisessä

päätöslauselmassa ”Euroopan unionin tuleva meripolitiikka: Meriä ja valtameriä koskeva eurooppalainen näkemys”^[2] korostettiin seuraavia seikkoja:

- ilmastonmuutos meripolitiikan suurimpana haasteena; ilmastonmuutosta on torjuttava vähentämällä alusten kasvihuonekaasupäästöjä, arvioimalla meriliikenteen päästökaupan toteutettavuutta ja edistämällä uusiutuvia energiamuotoja
- parempi eurooppalainen merenkulku paremmilla eurooppalaisilla laivoilla vähentämällä laivoista peräisin olevia ilmansaasteita samalla kun parannetaan meriturvallisuutta sekä työntekijöiden sosiaalilainsäädäntöä
- parempi eurooppalainen rannikkopolitiikka sekä paremmat eurooppalaiset satamat koheesio politiikan välineitä käyttämällä
- kestävä rannikkomatkaileminen, jonka yhteydessä tunnustetaan ympäristön olennainen rooli alan elinvoimaisuudelle
- kestävä meriympäristö, jonka säilyttämistä ja myös elvyttämistä on pidettävä välttämättömänä
- yhdenmukainen kalastuspolitiikka keinona suojella pienimuotoisen kalastuksen etuja ja ratkaista sivusaaliita ja poisheittoa koskevat ongelmat sekä keinona tunnustaa vesiviljelyn kasvava sosioekonominen merkitys
- meritutkimus, energia, teknologia ja innovointi, joiden tarkoituksena on vastata asianmukaisesti kestävyys haasteeseen ja joita on tuettava asianmukaisesti unionin ja jäsenvaltioiden rahoituksella ”eurooppalaisen meritieteiden konsortion” sekä tiedon keräämisen kautta
- yhteinen meripolitiikka, jonka tavoitteena on luoda yhteinen eurooppalainen merialue, joka tukee EU:n sisäisten merikuljetusten ja -palvelujen sisämarkkinoiden yhdyntymistä.

Euroopan unionin yhdenmukaisuudesta meripolitiikasta 20. toukokuuta 2008 annettu päätöslauselma^[3] hyväksyttiin vastauksena komission tiedonantoon samasta aiheesta, ja se perustui liikenne- ja matkailuvaliokunnan mietintöön sekä kalatalousvaliokunnan ja aluekehitysvaliokunnan lausuntoihin.

Parlamentti laati lokakuussa 2009 mietinnön, joka kattoi yhdenmukaisuuteen meripolitiikkaan liittyvät neljä komission tiedonantoa ([COM\(2009\)0466](#), [COM\(2009\)0536](#), [COM\(2009\)0538](#) ja [COM\(2009\)0540](#)). Liikenne- ja matkailuvaliokunta laati mietinnön ja kalatalousvaliokunta lausunnon valiokuntien yhteistyömenettelyssä (työjärjestyksen 50 artikla). Parlamentin 21. lokakuuta 2010 aiheesta ”Yhdenmukainen meripolitiikka – edistyksen arviointi ja uudet haasteet” antamassa päätöslauselmassa^[4] vahvistettiin parlamentin aikaisemmissa päätöslauselmissa esitetty pohjimmiltaan myönteinen arvio yhdenmukaisuudesta meripolitiikasta.

[2] EUVL C 175 E, 10.7.2008, s. 531.

[3] EUVL C 279 E, 19.11.2009, s. 30.

[4] EUVL C 70 E, 8.3.2012, s. 70.

Parlamentti hyväksyi asiasta vastaavan liikenne- ja matkailuvaliokunnan suosituksesta 24. marraskuuta 2011 kantansa yhdenmety meripolitiikan edelleenkehittämistä koskevaan tukiohjelmaan ([2010/0257\(COD\)](#)).

Neuvosto hyväksyi mietinnön, joka on nyt asetus (EU) N:o 1255/2011 ja toiminut yhdenmety meripolitiikan kehystenä tähän päivään saakka.

Parlamentti hyväksyi 2. heinäkuuta 2013 ”sinisestä kasvusta” päätöslauselman^[5], jossa suhtaudutaan myönteisesti sinisestä kasvusta annettuun komission tiedonantoon, sillä siinä korostetaan meritalouden mahdollisuuksia saada aikaan älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua ja luoda työllistymismahdollisuuksia. Päätöslauselmalla pyritään elvyttämään ja tukemaan yhdenmety meripolitiikkaa, ja siinä korostetaan, että sinisen kasvun strategia kannustaa osana yhdenmety meripolitiikkaa kehittämään synergioita ja koordinoituja toimia ja luo näin eurooppalaista lisäarvoa.

Täysistuntoäänestyksessään 16. huhtikuuta 2014 Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa (EMKR) koskevasta asetuksesta parlamentti kannatti sitä, että viisi prosenttia rahaston kaikista määrärahoista kaudella 2014–2020 osoitetaan yhdenmety meripolitiikkaan, jolloin sen määrärahat nelinkertaistuvat.

Parlamentti antoi 16. tammikuuta 2018 myös päätöslauselman kansainvälisestä valtamerten hallinnoinnista: valtamerten tulevaisuusohjelma vuoden 2030 kestävä kehityksen tavoitteiden yhteydessä^[6]. Hallinnointi koskee kaikkea perinteistä ja uutta merenkulkua ja ihmisen toimintaa merellä, kalastus mukaan lukien.

Parlamentti vahvisti 27. maaliskuuta 2019 ensimmäisen käsittelyn kantansa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin antamiseksi tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä^[7]. Kiertotalouden kehittämiseen liittyen se toteaa, että muovia sisältävien kalastusvälineiden käyttäjien on harkittava uudelleenkäytettäviä vaihtoehtoja ja uudelleenkäyttöjärjestelmiä.

Parlamentti vahvisti 4. huhtikuuta 2019 ensimmäisen käsittelyn kantansa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin antamiseksi merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta^[8]. Tarkoituksena on parantaa meriturvallisuutta ja meren pilaantumisen estämistä kehittämällä merenkulkualan koulutusta ja pätevyysasiakirjojen myöntämistä kansainvälisten sääntöjen ja teknologian kehittymisen mukaisesti.

Carmen-Paz Martí
05/2019

[5]EUVL C 75, 26.2.2016, s. 24.
[6]EUVL C 458, 19.12.2018, s. 9.
[7]P8_TA(2019)0305
[8]P8_TA(2019)0354

